

Verslag Werkgroep logistiek en hubs naar en in Brussel voor Good Food 21/2/2020

Aanwezig:

Ann Detelder	Coördinator Steunpunt Korte Keten	adetelder@samenferm.be
Katrien Vanhoutte	Brussel Lust Steunpunt Korte Keten	kvanhoutte@samenferm.be
Laurence Claerhout	Linked.farm / Vanier	laurenceclaerhout@yahoo.com
Alexis Nsamsinshuti	Choud'Bruxelles	Alexis.Nsamsinshuti@ulb.be
Dorien Goris	Fresh from the farm	dorien@frankenagro.be
Hinde Boulbayem	Sumy	info@sumy.be
Patrick Ruyloft	fruitteler	patrick.ruyloft@scarlet.be
Antoine Struelens	Molenbike	info@molenbike.be
Thiago Nyssens	Empreinte BW	thiago.nyssens@credal.be
Brecht Vermote	Brabantse Kouters, SP Groene Noordrand	brecht.vermote@brabantsekouters.be
Joséphine Henrion	Leefmilieu Brussel	jhenrion@environnement.brussels
Frank Nevens	Ugent	Frank.Nevens@UGent.be
Mariannick Bossut	Réseau invendus	mariannickbossut@gmail.com
Mélanie Mailleux	Biowallonie	melanie.mailleux@biowallonie.be
Jos Huwaert	Pajottenland	jos.huwaert@pajottenland.be
Frédéric Chomé	Factor x	frederic@usitoo.be
Tijs Boelens	Groententeler de groentelaar en boerenforum	tijstijts@gmail.com
Joelle Van Bambeke	Good Food Brussel Leefmilieu	Jvanbambeke@environnement.brussels
Stephanie Gautier	Cabinet Alain Maron RBC	sgautier@gov.brussels
Sabine Solvyns	Brussel Economie en Werk	ssolvyns@sprb.brussels
Hannes Van den Eeckhout	Boeren en Buren/ La Ruche qui dit oui	hannes@boerenenburen.be
Gil Dumarey	Micro flavours, Brufresh	Gil@microflavours.brussels
Geert Mertens	Provincie Vlaams-Brabant	Geert.mertens@vlaamsbrabant.be
Henri De Mol	Fédération Horeca Brussel	henri@demol.be
Eveline Lambertz	Group One	Eveline.lambertz@groupone.be
Pascal Durdu	Farming4Climate	Pascal.durdu@gmail.com
Egle Pombeiro	Coopérative Greenscop	egle@greenscop.be

Agenda

Welkom : afvinken lijst, uitdelen farde met vragenlijst en naambordje

Inleiding en schetsen van de werkgroep

Tijdens deze werkgroep concentreren we ons op het streefdoel van de Good Food strategie dat er tegen 2035 30% van het verbruik van niet-verwerkte groenten en fruit door de Brusselaars lokaal is (5% geproduceerd door het Gewest en 25% geproduceerd door de rand).

Uit de discussies van de werkgroep dienen bruikbare adviezen gedistilleerd te worden en deze dienen dan ook omgezet te worden naar concrete acties. Concreet kijken we hoe die producten uit Brabant op een eenvoudige en duurzame wijze naar Brussel kunnen gebracht worden.

Bij de start van de werkgroep werd er de tijd gegeven aan twee sprekers die ieder een studie hebben uitgevoerd rond nieuwe logistieke werkwijzen in Brussel. Deze presentaties waren aanleiding voor de verdere discussie en brachten ons tot een lange lijst van mogelijke adviezen. Het verslag van deze werkgroep wordt voorgedragen aan de participatieve raad van de werkgroep.

Voorstelling van 2 studies mbt de logistiek in Brussel

Presentatie door **Alexis Nsamzinshuti** van Qalinca Labs, een onderdeel van ULB. Hij is doctor in de ingenieurswetenschappen aan de vrije universiteit van Brussel. Daarnaast heeft hij ook een bio-ingenieursdiploma en een master in management. Zijn onderzoeksgebied is logistiek gerelateerd aan de farmaceutische en voedingsindustrie. Alexis is coördinator van het project choud'Bruxelles.

De presentatie bracht het inzicht dat de term korte keten een breed begrip is en dat men dus goed moet aflijnen in de communicatie (aantal tussenpersonen, functie van een communicatieplatform, contact met de consument, ...). De brede term van korte keten gaat ook op voor logistiek. Het is niet alleen de vervoerswijze, maar ook de communicatie, de planning, kostprijsberekening, administratie en dergelijke. Een evaluatie van de performantie van deze hele logistiek dient op een geijkte wijze te gebeuren zodat ook vergeleken kan worden tussen ondernemers. Als men rekent met dezelfde methoden en dezelfde productfiches hanteert, kan dit ook de basis zijn voor samenwerkingen tussen ondernemers. Kosten die de ene voor de andere draagt kunnen dan ook vergoed worden via een systeem dat dit objectief berekent. Er wordt nu gezocht naar middelen en partners om het platform te finaliseren. In september/oktober zou deze beslissing vallen.

Presentatie door **Frédéric Chomé**. Hij is general manager en eigenaar van factor x, werkzaam bij als co-administrator bij Usitoo, maar ook medeoprichter en lid van verschillende initiatieven rond duurzame energie zoals van Equicoop, Energreen SA en coopeo. Hij heeft ook gestudeerd aan de ULB en daar ook een doctoraat behaald in physics, weather and climate forecasting.

Deze presentatie ging over een korte studie waarbij gekeken werd naar de mogelijkheid om naar een andere prijsformule te gaan in beleving, namelijk niet per volume, maar per dag voor het gebruik van het logisitieke systeem dat zich per buurt organiseert rond een systeem van hubs die buiten de stad gelegen zijn en een kleinere hub per buurt. Gezien deze lokale werking kunnen de laatste kilometers vanaf de lokale hub ook afgelegd worden door bv fietsvervoer.

Deze studie is nog niet getest op het terrein, wat een mogelijke volgende stap zou zijn.

De discussie in groep richtte zich onder andere op de onderstaande zaken. We halen de zaken aan waarbij de overheid een invloed kan hebben:

Vertegenwoordigster van Sumy haalt aan dat Färm zich gelokaliseerd heeft buiten Brussel waardoor hun logistieke kosten sterk gereduceerd werden. Jammer. De immobiënkosten in Brussel zijn torenhoog en dit moet betaald worden.

Verschillende mensen halen aan dat de milieu-effecten van de huidige logistiek door niemand gedragen worden. In een logistieke kostprijsberekening wordt rekening gehouden met afschrijvingen voertuig/diesel/chauffeur/... maar de nadelige milieueffecten worden niet ingebracht waardoor een duurzaam logistiek systeem moeilijk/niet kan concurreren met de huidige systemen.

Laurence haalt aan dat klanten niet willen betalen voor transport. Ze zijn dit gewoon bij systemen zoals bol.com en beseffen vaak niet dat die kosten wel ergens moeten verrekend worden. Het 'prijsbeeld' van de klant is verkeerd en dit moet terug duidelijk gemaakt worden. Het CSA landbouwsysteem (Community Supported Agriculture zou eigenlijk moeten uitgebreid worden naar een CSFS systeem (Community Supported Food System).

Verschillende mensen geven aan dat consumenten beter bewust moeten gemaakt worden over de kost van voedsel (alle kosten)

De vraag werd gesteld of we een logistiek systeem voor de Korte Keten moeten uitbouwen met of zonder de medewerking van bestaande grossisten en logistieke spelers.

B2B klanten die willen instappen in het logistiek systeem zouden dit voor 100% moeten doen en niet voor een deel van hun leveringen/bestellingen.

Een aangehaald knelpunt is ook dat bij het organiseren van een logistiek systeem het aantal tussenschakels deels bepalen hoe duur zo een systeem wordt (iedere schakel moet vergoed worden) maar dat de link producent-consument dreigt weg te vallen wat in de Korte Keten toch een sterk voordeel is.

Er werd aangehaald dat naast een Nutriscore misschien ook iets moeten ontwikkeld worden om de manier van transporteren te objectiveren.

Thiago haalt terecht aan dat er nog een heleboel wettelijke knelpunten zijn om een logistiek systeem te laten werken (rondrijden met niet-eigen goederen, rondrijden met afval,... al deze zaken zijn streng gereguleerd. Er werd ook geopteerd om ondernemingen toe te laten in de experimentele fase uitzonderingen te krijgen op deze wettelijke regels zodat eerst kan gekeken worden of iets al dan niet werkt. Na een positieve evaluatie kan men zich dan in regel stellen met de verschillende wetgevingen.

Voedsel is een basisrecht. Er werd geopperd of de producent niet een soort van statuut van ambtenaar kan krijgen.

Er werd ook naar voor gebracht dat EU landbouwmiddelen enkel zouden mogen toegekend worden voor samenwerkingsinitiatieven binnen de landbouw en niet voor individuele bedrijven.

Thiago haalt aan dat in Wallonië 6 bestaande logistieke netwerken nu samenwerking zoeken om Brussel te gaan beleveren. Vraag is dan wel of het lokale verhaal niet dreigt verloren te gaan.

Nu produceren boeren vaak voor de 'wereldmarkt' in de hoop dat ze het ook lokaal verkocht krijgen. Misschien moet de productie meer vraaggericht gebeuren. Brussel zou zijn vraag in kaart moeten brengen waarna boeren in en rond Brussel ivf deze vraag kunnen produceren. Thijs haalt aan dat ze op het Boerenforum de overheid en boeren eens constructief rond dit thema wil samen brengen. Misschien moeten we ook al rekening houden met ons klimaat in transitie en ons landbouwplan

hierop aanpassen (= droogte resistentere rassen/teelten). Het is momenteel zo dat de bio productie de vraag naar bio niet kan volgen.

Laagste prijs dictatuur vergeet de smaak. Dit is een bedreiging, maar ook een mogelijkheid.

Het uitschrijven van openbare aanbestedingen zou ook rekening moeten houden met lokale, duurzame, seizoensgebonden producties (vb. geen tomaten op het menu in december)

Frank Nevens haalt aan dat consumenten/Brusselaars wellicht een wensverhaal hebben van het landschap waar hun voeding vandaan moet komen. Om dit landschap te onderhouden moet een vergoeding vrijgemaakt worden.

Winkels in Brussel weten niet meer hoe verse producten eruitzien en/of smaken. De meeste consumenten zijn bereid een prijs te betalen voor verse en kwalitatieve producten, een prijs waarvan de boer kan leven. Sommige winkels hanteren een verkeerde prijsstrategie (enkel de goedkoopste prijs telt)

Laurence haalt ook nog aan dat er een aanbod zou moeten komen van ateliers/deelkeukens mét personeel die de verwerking van de primaire producten op zich kan nemen.

Transportbedrijven evalueren zichzelf door het aantal vrachtwagens dat ze rondrijden hebben. Hoe meer vrachtwagens, hoe beter het transportbedrijf het doet. Misschien moet de transportsector vrouwelijken opdat andere criteria misschien beoordeeld kunnen worden.

Er wordt aangehaald dat Brussel met zijn Good Food Strategy zeker een goed voorzet heeft gegeven maar er is heel wat versnippering. Het is niet duidelijk wie met wat bezig is en wellicht zijn er overlappingen. Er zijn heel wat subsidies maar die zijn niet altijd even doorzichtig voor projectdragers. Misschien moet er gefocust worden op 1 groot project? Anderen gaven aan dat men misschien best start met een testregio om daarna uit te breiden. => **Kan Good Food oplijsten aan welke projecten nu geld wordt gegeven ter ondersteuning. Welke middelen zijn er voorzien? Wat zit er onder wie, wie doet wat, waar zitten de financiën?**

Brussel moet de moed hebben om milieumaatregelen op te leggen maar anderzijds mogen zaken niet lichtzinnig gewoon verboden worden. een oude Fiat mag Brussel niet meer binnen maar een nieuwe Hummer mag dit wel??

Jos Huwaert doet een oproep opdat verschillende overheden constructief met elkaar zouden samenwerken. Opteren voor lokaal voedsel met een duurzame logistiek kan onze ecologische voetafdruk ↓. Een optie kan zijn om BV' s in te schakelen als beeld om lokaal voedsel 'eetbaar' te maken.

Misschien moet een label ontwikkeld worden dat staat voor kwaliteit, lokaal,...

Hannes geeft aan dat bestaande logistieke systemen geen concurrentie te hoeven zijn van elkaar. Mutualiseren dat wel. Brussel zou de logistieke oplossing moeten financieren met een duidelijk plan van aanpak om operationeel te worden.

Hubs aan de rand van Brussel en hubs of distributiepunten in Brussel lijkt voor een aantal aanwezigen een goed idee. Brussel zou lokalen voor deze Brusselse Hubs kunnen ter beschikking stellen.

Misschien moet er voor lokale en duurzame voeding een aangepast BTW tarief komen?

Laurence oppert nog dat moet samen gewerkt worden met het FAVV en andere overheden om tot een concreet, gedragen en haalbaar logistiek plan te komen.

De vraag werd ook nog gesteld wie beheerder moet zijn van dit logistieke systeem. Moet het beheer in overheidshanden zitten?

België is netto exporteur van voedsel maar we kunnen onze eigen bevolking niet voeden. Wallonië heeft vb. maar 1000 ha beschikbaar voor verse groententeelt. Als we niet zelfvoorzienend zijn momenteel, moeten we vooral ook samenzitten met producenten.

Conclusies evaluatie methodiek

De werkmethode van deze eerste werkgroep werd algemeen als positief ervaren. Voor de komende werkgroepen zou het beter zijn in kleine groepjes rond enkele thema's te werken met nadien een plenum moment waar alles wordt voorgesteld. Tijdens de vergadering kan eventueel iemand sleutelwoorden laten opschrijven

Er werd ook gevraagd aandacht te besteden aan een vertegenwoordiging van zoveel mogelijk diverse stakeholders. Gezien de grootte van de groep en de lijst personen die niet aanwezig konden zijn, zijn reeds vele stakeholders gecontacteerd. Aarzel niet het in uw eigen netwerk bekend te maken en te laten inschrijven via kvanhoutte@samenferm.be

Volgende werkgroep

Volgende werkgroep dinsdag 28 april van 9-12u30 op BEE, Boulevard du Jardin Botanique 20, 1035 Bruxelles/2ième étage/Salle Grand Place

- Korte presentatie van Vanier/Gent en Garde: overzicht hun ervaringen met logistieke organisatie naar de grootstad.
- Korte presentatie van Bruferme

Nadien uitwisseling in drie gespreksgroepen:

1. Hoe brengen we de vraag van Brussel in kaart?
2. Hoe contacteren we producenten om hun aanbod op bovenstaande af te stemmen?
3. Hoe maken we de communicatieve en logistieke koppeling tussen beide?